

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษา การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบ การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ กรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน โรงเรียนละ 3 คน จาก 220 โรงเรียน รวมเป็น 660 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด . 2545 : 43) โดยคิดจากจำนวน โรงเรียนทั้งหมด 220 โรงเรียน ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 โรงเรียน และได้กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้โรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา 1 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมเป็น 420 คน และใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ตำแหน่งของบุคลากร ได้แก่

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.2 ครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.1.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม คือ กระบวนการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมิน

คุณภาพการศึกษา ได้แก่

2.2.1 ด้านการบริหารจัดการ

2.2.2 ด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.3 ด้านการให้การสนับสนุนจากชุมชน

3. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็น

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Type) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 111)

ระดับการเตรียมความพร้อมมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5
ระดับการเตรียมความพร้อมมาก	ให้คะแนนเป็น 4
ระดับการเตรียมความพร้อมปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
ระดับการเตรียมความพร้อมน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
ระดับการเตรียมความพร้อมน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น 1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการ การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อทำหนังสือขออนุญาตถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เก็บข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

4.2 ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อทำหนังสือขออนุญาตผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสำเนาหนังสือขออนุญาต เก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยตนเองส่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาแยกตามระดับการศึกษา

5.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ไปแจกแจงความถี่และร้อยละ

5.3 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนน โดยให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับการเตรียมความพร้อมมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5
ระดับการเตรียมความพร้อมมาก	ให้คะแนนเป็น 4
ระดับการเตรียมความพร้อมปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
ระดับการเตรียมความพร้อมน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
ระดับการเตรียมความพร้อมน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น 1

5.4 วิเคราะห์การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

เพื่อหาระดับการเตรียมตัวของโรงเรียน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 70) ดังนี้

คะแนน	4.51-5.00	หมายถึง	มีระดับการเตรียมความพร้อม	มากที่สุด
คะแนน	3.51- 4.50	หมายถึง	มีระดับการเตรียมความพร้อม	มาก
คะแนน	2.51 –3.50	หมายถึง	มีระดับการเตรียมความพร้อม	ปานกลาง
คะแนน	1.51-2.50	หมายถึง	มีระดับการเตรียมความพร้อม	น้อย
คะแนน	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับการเตรียมความพร้อม	น้อยที่สุด

5.5 เปรียบเทียบ การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้สถิติ One Way ANOVA Analysis (F-test)

เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD. (Least Significant Different) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119)

5.6 การวิเคราะห์เพื่อค้นหาข้อเสนอแนะในการ การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย การศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 420 คน การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 เป็นครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเป็นประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

2. การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา และประธาน

คณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 12 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 17 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก ดังนี้ เปรียบเทียบผลการพัฒนาเพื่อระดับทิศทางการพัฒนาคุณภาพในระยะยาว ส่งเสริมบุคคลากรในโรงเรียนเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สร้างทีมงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนา การศึกษาด้านผู้เรียน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนอย่างชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กำหนดและจัดสรรงบประมาณให้ได้อย่างเพียงพอ

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก ดังนี้ พัฒนาผู้เรียนให้มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวม พัฒนาผู้เรียนให้มีความภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่ง ความเป็นไทย การพัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กำหนดมาตรฐานวัดศักยภาพของครูในการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน สร้างบรรยากาศในห้องเรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยการพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียนตามความประพฤติ

2.3 ด้านการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก ดังนี้ คนในชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะทำงานจัดทำธรรมนูญโรงเรียน จัดทำธรรมนูญโรงเรียน โดยเน้นผลประโยชน์ของชุมชนเป็นใหญ่ พัฒนา ปรับปรุงข้อมูล และสารสนเทศให้ถูกต้องทันสมัย จัดทำรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนให้บุคลากรในและนอกโรงเรียนทราบ การนำผลการตรวจสอบของคณะกรรมการสถานศึกษามาปรับปรุงการทำงานเสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมจัดทำสารสนเทศเชิงคุณภาพ (จุดเด่น-ข้อควรปรับปรุง) ของโรงเรียน

3. เปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็น แตกต่างจากครูผู้รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่า

4. ข้อเสนอแนะในการ การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผล ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนา และใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน และ ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและประเมินตามสภาพที่เป็นจริงของผู้เรียน

อภิปรายผล

การวิจัย การศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัฒน์ พรหมวัง (2542 : บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า ครูโดยส่วนรวม และจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาด โรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจาก บุคลากรมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่และพันธกิจของโรงเรียนในการปฏิบัติหน้าที่จัดการจัดครูให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงมีความสนใจและเรียนรู้ เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบกับ โรงเรียนอาจได้ดำเนินงานด้านประกันคุณภาพมาแล้วรอบหนึ่ง มีการจัดอบรมและพัฒนา หลายครั้ง อีกทั้งผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก จากหลากหลายสถาบัน ทำให้บุคลากรมีประสบการณ์และมีความรู้ ในการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทรเพ็ญ รัชฎญาพิทักษ์กุล (2545)พบว่า ความรู้ของบุคลากรของวิทยาลัยการสาธาณสุขสิรินธร ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ส่วนมากมีความรู้ เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 36.6 และเมื่อบุคลากรมีความรู้ ก็จะมีแนวทางในการปฏิบัติให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับการศึกษา ของ สุวิมล ว่องวานิช และคณะ (2545) พบว่า เส้นไขสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษานั้นมีอยู่ 5 ปัจจัย ปัจจัยหนึ่งคือ การเตรียมความพร้อมให้บุคลากรทั้งในด้านการสร้างความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและการประเมินตนเอง เช่นเดียวกับ การศึกษาของ พรเลิศ อธิชาว (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ โรงเรียนทหารขนส่ง กรมการขนส่งทหารบก พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปัจจัยหนึ่งคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างจากครูผู้รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพ และกรรมการสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศักดิ์ ตีนอาสา (2547 : 155-157) ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 1 ปรากฏว่าสภาพโดยรวม แตกต่างกันคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษากับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน ครูผู้สอนกับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 1 ที่มีขนาดต่างกัน

ทั้งนี้เนื่องจากการบริหาร(Administration) และการจัดการ(Management) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย แต่จะจัดการบริหารอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุด เพราะผู้บริหารเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเป็นผู้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์รอบรู้ เป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ครูผู้สอนได้ มีความสามารถในการจัดโครงสร้าง และจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับศักยภาพ สอดคล้องกับภาระและปริมาณงาน บริหารโดยใช้หลักกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมบริหาร โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานมีการตรวจสอบและถ่วงดุลการทำงานทุกด้านส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร พัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์รอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สิ่งเหล่านี้เป็นภารกิจของผู้บริหารจะต้องบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญของผู้บริหารคือทำให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบแม้งานสอนจะเป็นงานหลักแต่งานในหน้าที่พิเศษที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนครูจะปฏิเสธไม่ได้ทำอย่างไรจึงจะทำให้ครูทุกคนรักในงาน

สอน มีการทำงานและเก็บงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดสารสนเทศที่มีความหมายและสามารถ
ทำไปใช้ตามความมุ่งหมายและทันกาล

ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษานั้นเป็นหน่วยปฏิบัติการเป็น
ผู้ทำหน้าที่ (Action) ปักจ้ำยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามความต้องการ ได้นั้นขึ้นอยู่กับ
คุณภาพของตัวครูเองและคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อดำเนินการอยู่ย่อมจะพบปัญหา
และอุปสรรคเป็นประจำ อาจทำให้เกิดความสับสนพอสมควรเนื่องจากการกำหนดเกณฑ์
มาตรฐานการวัดคุณภาพของผู้เรียนตามที่สำนักงานคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการศึกษา
กำหนดมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้ปฏิบัติจึงเกิดความสับสนบ้างและอาจทำให้เบื่อกว่า
ต่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนานี้ได้ สำหรับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเพียง
เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายปรึกษาให้กับผู้บริหาร การแสดงบทบาทของกรรมการสถานศึกษาที่ผ่านม
ก็เป็นไปในลักษณะการให้คำปรึกษา เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบแนวทางการพัฒนาที่ถูกสร้างไว้
เป็นตุ๊กตาแล้ว ความคิดเห็นจึงออกมาในลักษณะเช่นเดียวกับครูผู้รับผิดชอบงานการประกัน
คุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้าน
ผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 1 ข้อที่มี
คะแนนต่ำสุด คือ การกำหนดและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ การวัดและประเมินผลการ
เรียนรู้โดยการพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียนตามความประพฤติ และ การเปิด โอกาสให้ชุมชนร่วม
จัดทำสารสนเทศเชิงคุณภาพ (จุดเด่น-ข้อควรปรับปรุง) ของโรงเรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ควรดำเนินการ

- 1.1 สนับสนุนงบประมาณสำหรับการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
- 1.2 ส่งเสริมและกระตุ้นให้โรงเรียนดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
โดยเฉพาะการประเมินผลเชิงพฤติกรรม
- 1.3 ส่งเสริมการดึงความร่วมมือกับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
โรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู และจังหวัดใกล้เคียงเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาจากกรณีศึกษา โรงเรียนตัวอย่างเพื่อ ค้นหารูปแบบและวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY